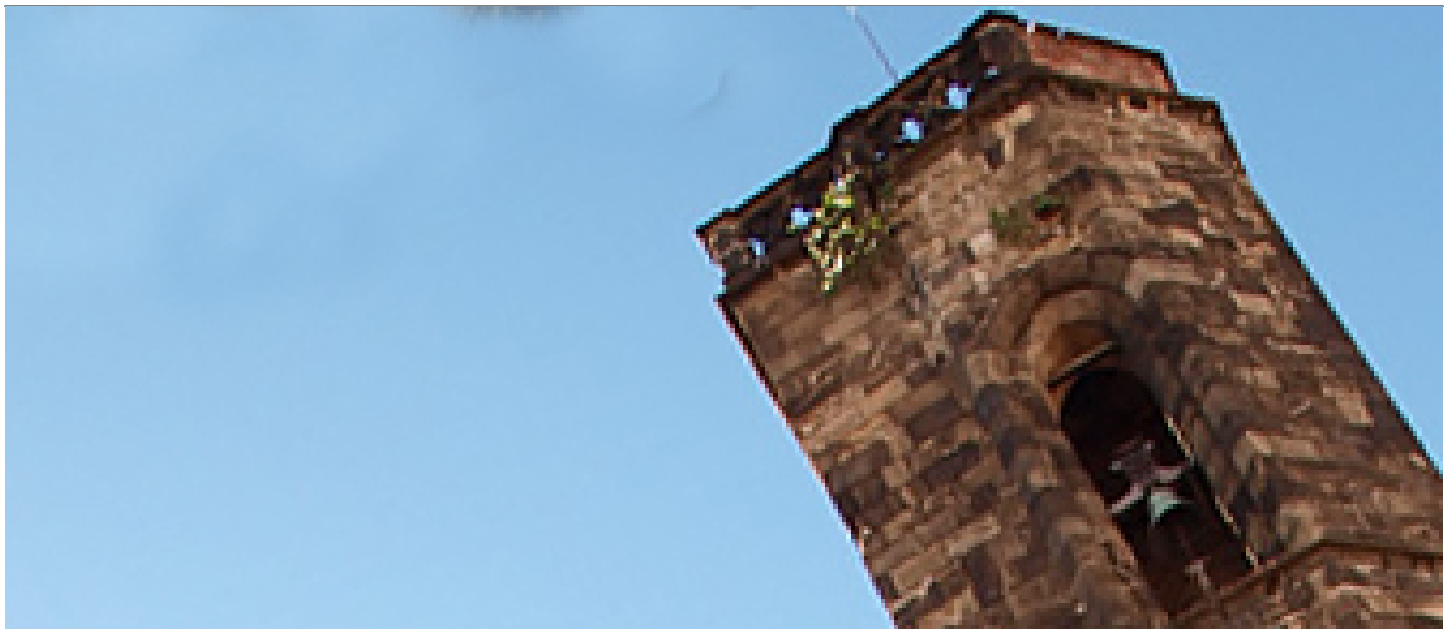

Barcelona reescriu la seva història

Autor: Sílvia Angulo

Data de publicació: 15-04-2013

Una intervenció arqueològica a la basílica dels Sants Just i Pastor descobreix restes d'un segon palau episcopal visigot

Barcelona va ser en l'època visigòtica un centre de poder. Era la ciutat dels bisbes. Juntament amb Ravenna, a Itàlia, era l'única amb dos palaus episcopals durant l'època tardoantiga. Així ho demostren les restes arqueològiques trobades al subsòl de la basílica dels Sants Just i Pastor, on s'ha trobat un grup episcopal desconegut i que estava destinat al culte catòlic.

Fins ara els historiadors locals sempre van pensar que l'únic edifici d'aquestes característiques, i preparat per donar baptisme als fidels, es trobava ubicat sota la catedral. Ara saben que l'arribada dels visigots va suposar que aquest gran palau episcopal es dediqués a la pràctica de l'arianisme, una branca heretge del cristianisme, i el situat a Sant Just i Pastor, que funcionaria també com a catedral i es destinaria al culte dels catòlics.

Aquest descobriment reescriu la història de la Barcelona visigòtica i cristiana i demostra que en aquells moments l'arianisme i el catolicisme van conviure a la mateixa ciutat en "pau i harmonia". També revela la importància de Barcelona, una ciutat que amb prou feines superava les deu hectàrees però que tenia dos bisbes. Sobretot, si es té en compte la importància d'aquesta figura eclesial en aquella època, i també en les posteriors, que exercia un poder i un paper que anava més enllà del terreny espiritual.

L'última intervenció arqueològica que s'ha fet a la basílica dels Sants Just i Pastor s'ha dut a terme durant els mesos de novembre i desembre passats. Fa un any que ja es van descobrir algunes restes que van donar peu a continuar les investigacions en aquest espai. Els treballs de fa uns mesos, centrats en la sagristia, han posat al descobert una piscina baptismal. No està conservada en la seva totalitat, però es creu que devia tenir una planta en forma de creu. "Una instal·lació d'aquestes característiques s'ha de vincular a la presència d'un bisbe. En l'antiguitat, l'administració del baptisme estava reservada en exclusiva als bisbes i només se celebrava una vegada a l'any", va explicar ahir la

Per entendre la importància d'aquesta troballa, els historiadors es remunten a l'entrada dels visigots a Barcelona, l'any 415, quan Ataülfi i Gal·la Plàcidia es van afincar a la ciutat, on van establir una dualitat de culte. Els visigots arians van ocupar el palau episcopal situat on ara és la catedral i van potenciar-ne el creixement, que va arribar a ocupar 4.000 m², una quarta part de la ciutat. Aquest fet s'intuïa a través d'alguns documents i es demostra ara mitjançant els vestigis de Sants Just i Pastor.

Els catòlics, segons aquestes primeres hipòtesis, van ser traslladats al grup episcopal més reduït, el de la basílica dels Sants Just i Pastor. "Sabíem de l'antiguitat d'aquesta església i es coneixia a través de documents que aquí es va celebrar el concili de l'any 540. Però ara les peces comencen a encaixar", va assegurar Beltran.

Cobren sentit altres restes trobades als voltants de l'església, com els dos fragments de sarcòfag trobats i que procedeixen de tallers de Roma. Els ciutadans, segons va aclarir la historiadora, s'enterraven fora de les muralles, al suburbi, i només els personatges notables de la ciutat podien rebre sepultura a l'interior.

Els especialistes afirmen que el descobriment d'aquest grup episcopal només és el principi d'una nova investigació que permetrà desxifrar la Barcelona d'aquesta època. El tinent d'alcalde de Cultura, Jaume Ciurana, va assegurar que les excavacions continuaran per intentar aportar més llum sobre la ciutat tardantiga. "La porta s'ha obert i encara no hem entrat i, per tant, no sabem què ens trobarem. Però esperem trobar el palau del bisbe i edificis annexos", va dir Beltran.

La dualitat religiosa es va mantenir durant molts anys. Els arians no creien en la Santíssima Trinitat. No va ser fins al 589, en el tercer concili de Toledo, quan Recared va abjurar de l'arianisme i es va convertir al catolicisme. Pel rector de l'església, Armand Puig, és exemplar la manera en què van conviure els dos corrents del cristianisme. "La història ens dona una lliçó de convivència", va rematar.

La basílica dels Sants Just i Pastor es troba dins de l'antic recinte emmurallat de Bàrcino, molt a prop d'on era el fòrum de la colònia romana. La seva situació, en la part central de la ciutat antiga, ha fet que aquest espai hagi estat ocupat, com a mínim, des de l'època fundacional, en temps de l'emperador August.

Jaume Ciurana va assegurar ahir que al llarg d'aquest mandat l'Ajuntament de Barcelona continuarà fent treballs d'arqueologia prospectiva per anar descobrint aspectes desconeguts de la ciutat.

L'església dels Sants Just i Pastor s'ha convertit en una peça clau d'aquesta història.

Sílvia Angulo

Extret de La Vanguardia